

Durmuş Hocaoğlu

“Millet” Mes’esi ve Alain’in Prensipleri

Yeniçağ, “Analiz”., 20 Haziran 2008, Cuma., s.08
“Analiz” Sıra No: 666; 2008-057; Haziran-07

YENİÇAĞ

Ne diyorduk? **Türkler sâhiden, bir “millet” mi?**”. Bir okuyucum, “*nereden çıktı bu soru*” diye soruyordu, gönderdiği mektubunda; evet, nereden çıktı?

İlkin şuradan, Alain’in üç prensibinden:

1: Hakîkati bütün rûhunuzla arayınız. Bize vahy inmediğine göre, hakîkati kendimizi bulacağız ve hakikat de ciddiyet demek olduğuna binâen, ancak, elimizden geldiğince, rûhumuzun bütün kuvvetlerini seferber ederek bulunabilir;

2: Dâimâ, hakîkate giden en zor, en dolambaçlı yolu seçiniz. Aldanma riski en ziyâde, kolay ve basit yollardan gidildiğinde karşımıza çıkar: Hakîkat, pahalı birşeydir, ücreti çok yüksektir, ağır bedel ister, hakîkate tâlip isek, bunu göze almalıyız.

3: Hayâtınızda en az bir defa düşünmek için durup derin bir soluk alınız. Evet; mutlaka böyle olmalı; hayâtımızda en az bir defa – hattâ bence birden ziyâdece - düşünmek için durup derin bir soluk almalı, düşüncelerimizi havalandırmalı, gözden geçirmeliyiz; yoksa, kendimizi mutlaklaştırarak, Jaspers’in tâbiriyle, *kaskatı figürlere* dönüşürüz ve bu da bir entellektüel körlüğe yol açar.

Bu soru, ikincileyin, şuradan, doğrudan doğruya, yaşanan pratikten, hayâtın kendisinden çıktı: Avrupalı bir ülke ile yapılan millî maçta ekzistansiyel milliyetçiliği adetâ bir volkan gibi indifâ eden cemiyet de aynı cemiyet, AB’nin kapısına dayanıp O’ndan iş-ekmek-hürriyet talep eden ve dahası, bunun da ötesine geçerek, lisânı hâl ile, **“ben, kendim için iyi, doğru ve güzel olanı yapabilecek irâde, kudret ve tâkatten mahrûmum; bütün bunları benim için sen yap”** diyen cemiyet de aynı cemiyet ve AB’nin elitleri küstahlaştığında bu defa O’na buğzeden cemiyet de aynı cemiyet ise burada bir problem var demektir; bu kadar çok tenâkuz sıhhat alâmeti olamaz. Çünkü bunu diyen bir cemiyet “millet” olamaz, en azından tartışılabilir hâle gelmiştir – niçinine az sonra ona sıra gelecek - ve yine bunu diyen bir cemiyet de teftiş edildiğinde ve/ya emir aldığı ve hattâ aşağı görüldüğünde, buna da darılamaz – çünkü veren el alan elden üstündür ve yardım alanlar emir de alır; beri yandan, **“Avrupa, Avrupa, duy sesimizi, bu gelen Türklerin ayak sesidir”** diyen bir cemiyet de bunların hiçbirisini yapamaz ve tabii, zıddı da aynen doğrudur.

Şimdi ilkinine bakalım: **Ben, kendim için iyi, doğru ve güzel olanı yapabilecek irâde, kudret ve tâkatten mahrûmum; bütün bunları benim için sen yap”** diyen bir cemiyet “millet” olabilir mi?

İyi ama **“millet” nedir?**

İmdi, **“Şüphesiz milliyet fikri, en güç tarif edilen şeylerden biridir”** diyen Paul Henry’yi hâtırlatarak^[1], “millet” nedir suâlinin, cevâbı çok kolaya ve çok basite ircâ edilebilecek bir suâl olmadığını bilelim.

Millet'in muhtelif târiflerini, önce Yeniçağ'da uzun-uzadıya tefrika ettiğim ve sonra edisyon yaparak editoryal bir kitapta neşrettiğim bir yazımda biraz etrafıca ele almağa çalıştım^[2]; burada sâdece kalın çizgilerle bir dokunmakla yetineceğim. Ludwig von Mises'e göre, millet, bir dil – tam ifâdesiyle “konuşma” - cemaatidir; buna mukabil, dil'i, ırk'ı, soy'u, din'i, ekonomik menfaati bir tarafa iten Renan'a göre, kazançlar, menfaatler ve sevinçlerden ziyâde, kayıplar ve fedâkarlıklarda birleşen, “mânevi bir aile”dir; Stalin'e göre, dil, toprak, ekonomik birliğin ve ortak kültür biçiminde beliren rûhî şekillenme birliğinin hüküm sürdüğü, tarihi olarak meydana gelmiş kararlı bir topluluk; kader birliği alanında, karakter birliği içinde birleşmiş olan insanların oluşturdukları bir bütündür.

[1] Paul Henry., *Milliyetler Meselesi.*, Tercüme eden: Fehmi Baldaş., Kanaat Kitabevi, İstanbul, 1939., s.9

[2] *Yeniçağ*'da, 02 Mart -28 Mayıs 2007 tarihleri arasında, ardışık tam otuzdört yazı hâlinde “**Dersimiz Milliyetçilik**” başlığı ile yayınlanan bu tefrika, Şubat 2008'de yayınlanan şu kitapta yer almaktadır: “**Tabî ve Fitrî Bir Ekzistans Olarak Milliyetçilik**”., Arslan, Huzeyfe Süleyman (Ed.), *Statükodan Değişime Milliyetçilik Ufku.*, Binyıl Yayınevi., Derleme: 1, ISBN 978-9944-0743-0-8., Ankara, Şubat 2008 içinde., s.195-309

